

Revidert nasjonalbudsjett øker usikkerheten for 250 000 ansatte

- Seriøse bedrifter må sikres oppdrag, det skaper sysselsetting av fagarbeidere og lærlinger
- Enova må endres slik at det kan brukes til å øke etterspørselen etter bærekraftige løsninger
- Husbanken må sikres tilstrekkelig utlånskapital
- Kommunene må få dekt sine ekstraavgifter slik at nødvendig vedlikehold og investeringer ikke utsettes, i tillegg bevilges 10 mrd. til å stimulere oppdrag og holde hjulene i gang
- Lærebedrifter må prioriteres ved offentlige oppdrag og i støtteordningene

Byggenæringen har holdt hjulene i gang, men nå stiger usikkerheten. 1 av 3 medlemsbedrifter i BNL hadde ved inngangen av mai under en måned igjen av ordrereserven sin. Det er en betydelig nedgang i etterspørselen i forbruker og service- markedet og fra privat næringsliv, som spesielt rammer små og mellomstore bedrifter.

Ved fremleggelse av revidert nasjonalbudsjett 12. mai var det med stor beklagelse at byggenæringen ikke har fått gjennomslag for innspill fra byggenæring sendte inn 17.april, se vedlegg. Tiltakene skal bidra til at byggenæringen fremover holder hjulene i gang for Norges største fastlands- og distriktsnæring. Til nå er det gjort med oppdrag og avtaler som ble inngått i all hovedsak før 12.mars. Usikkerheten er stor og vår frykt er at dersom signalene om midler kommer for sent, vil bedrifter i mellomtiden ha mistet nødvendig kompetanse.

BNL forventer derfor at det kommer tiltak for å holde hjulene i gang i byggenæringen gjennom høsten og inn i 2021 i tiltakspakken som er varslet 29. mai.

Det må derfor bevilges penger til kommunene slik at de ikke utsetter og stopper vedlikehold- og investeringsprosjekter, og stimulere til økt aktivitet. Det vil kompensere for deler av bortfallet av oppdrag fra privat sektor. Kommunene er avgjørende for å sikre lokal etterspørsel og sysselsetting for mange små og mellomstore bedrifter.

Skal byggenæringen fortsatt bidra til å holde de store samfunnshjulene i gang, må det komme nye oppdrag ut i markedet. Næringen har helt siden oppstart av krisen både bidratt til den nasjonale dugnaden ved å ta smittevern på alvor og holdt produksjonen oppe. Nå tæres det på ordrereserven og nye oppdrag må ut i markedet nå. Dersom beslutningene om å styrke bl.a. kommunesektoren kommer for sent kan man risikere at bedriftene i mellomtiden ikke lenger har arbeidsstyrken.

Husbanken har i perioder sikret nyboligbygging i Norge. Husbanken må tilføres tilstrekkelig med lånekapital slik at alle som tilfredsstillt kravene får lån, i første omgang 25 milliarder. Manglende kapital i Husbanken må ikke sette en stopper for boligbygging rundt omkring i landet. Ved fullfinansiering av boliger vil det sikre omtrent 10 000 nye boliger hvert år.

Det viktigste tiltaket for byggenæringen er oppdrag som sikrer flest mulig eksisterende arbeidsplasser og grunnlag for fortsatt satsning på utdanning av ingeniører og fagarbeidere. BNL støtter at permitteringsreglene forlenges til oktober i denne omgang, men krisen treffer byggenæringen senere enn andre næringer. BNL forventer at det blir gjort nye vurderinger tilpasset situasjonen i god tid før oktober. Regelverket må være forutsigbart.

I krisepakken byggenæringen har samlet seg om er utvidelse av budsjettet til Enova og mulighetene til støtte for energieffektivisering og klimatilpassing fremhevet. Enovas virkemiddelapparat må endres slik at det øker etterspørselen etter miljø- og klimatilpassede løsninger i rehabilitering-, ombygging- og tilbyggsmarkedet. Dette kan gjøres ved at Enovatilskuddet utvides til å inkludere

trinnvis oppgradering av bolig, eller ved at det etableres en ordning på siden av Enova for å ta tak i det betydelige etterslepet sett opp mot myndighetenes egne vedtak for energisparemål i bygg.

BNL etterlyser en avklaring om hvordan Enova skal kunne brukes til å øke etterspørselen etter bærekraftige løsninger i byggenæringen. Stortinget må bruke krisen til å stimulere til grønn etterspørsel. Det må bli klare krav til hvordan rehabiliteringer kan gjennomføres bærekraftig og tilpasset sirkulær økonomi.

Ytterligere detaljere om disse forslagene kan dere lese [her](#).

Det er avgjørende at lærlinger holdes i arbeid, lærlingene er framtida. Stimulering til økt ordretilgang der bedrifter kan ha lærlinger er selve grunnpilaren for å ikke tape i rekrutteringen. Tiltakene for å øke aktiviteten må prioritere bedrifter som har fagarbeidere og som tar inn lærlinger. BNL etterlyser tydeligere langsiktige tiltak som stimulerer bedriftene til å ta inn lærlinger. Fagarbeiderne vil alltid være etterspurt og vi har ingen å miste. Samfunnet må ikke gjenta den tabben som ble gjort under bankkrisen på 90- tallet der byggenæringen mistet rekruttering fra flere årskull.

For å øke attraktiviteten til yrkesfagene må det bevilges ekstra midler til fylkeskommunene for å ruste opp videregående skoler for yrkesfaglig utdanning med tilpassede undervisningsarealer verksted og utstyr. Det er også nødvendig for å gjennomføre undervisning og nå praktiske kompetansemål i de nye læreplanene som trer i kraft for det kommende skoleåret.

Det må sikres at tildelingskriterier, kontraktstørrelser og gjennomføringsmodeller tilpasses slik at den kompetansen det er å bygge i norske forhold etterspørres i det norske anleggsmarkedet. Offentlige kontrakter ved bygging av infrastruktur må tilpasses det norske bygg -og anleggsmarkedet. Dette vil gi positive effekter på både sysselsetting, verdiskaping og skatteinntekter. Konkurransetilsynet må styrkes for å kunne gi bedre veiledning om tillatte former for prosjektsamarbeid i enkeltprosjekter, samtidig som reglene for prosjektsamarbeid tydeliggjøres.

Videre må statlige investeringsplaner opprettholde og forsere. Det må bevilges ekstra midler målrettet til en raskere realisering av statlige byggeprosjekter som allerede er godkjent. Prosjektene bør omfatte nybygg og vedlikehold som ikke allerede er vedtatt i budsjetter for 2020. De statlige samferdselsetatene tilføres ekstra midler øremerket til ekstraordinært vedlikehold.

Regjeringen har varslet at det kommer nye tiltak for gjenoppbygging av et grønnere samfunnet mot slutten av mai. BNL forventer at det kommer konkrete tiltak som stimulerer til bærekraftige investeringer som forbereder Norge på fremtiden og skaper jobber for seriøse bedrifter med fagarbeidere og lærlinger. Byggenæringen, Norges største sysselsetter, står klar.

Hvis dere ønsker ytterligere utdypinger på hvordan byggenæringen kan bidra til å holde hjulene i gang og gjenoppbygge samfunnet er ønsket vi å møte dere for å drøfte tiltak og forslag og informere om situasjonen i byggenæringen. BNL har sammen med en samlet byggenæring utarbeidet forslag til tiltak. Alle tiltakene kan dere lese [her](#).